

รูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน

A MODEL OF PROFESSIONAL SERVICES MANAGEMENT FOR PRIVATE VOCATIONAL INSTITUTIONS

ผู้วิจัย

ยุพิน ทองสงโสม¹

Yupin Thongsongsom

yupin.th@sbac.ac.th

กรรมการควบคุม

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา วีระวิทยเลิศ³

Advisor Committee

Assoc.Prof. Dr. Sowwanee Sikkhabandit

Asst.Prof. Dr. Panya Theerawithhayalert

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 2) ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed method) โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน โดยการศึกษาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามโดยประเมินจาก 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 105 คน ซึ่งจะประเมินในรายละเอียดขององค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ในการนำไปปฏิบัติ จากนั้นนำไปประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบกับผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 80 คน

ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องขั้นตอนที่ 4 นำเสนอเป็นรูปแบบฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของการบริการวิชาชีพ 2) เนื้อหาของการบริการวิชาชีพ 3) วิธีการให้บริการวิชาชีพ 4) นวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ และ 5) การจัดระบบการบริหารงานบริการวิชาชีพ

2. การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน มีดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าองค์ประกอบหลักทั้ง 5 ด้านมีประสิทธิภาพในการนำไปปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดระบบการบริหารงานบริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.78$) และนวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ

¹นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

($\bar{X} = 4.52$) ส่วนองค์ประกอบที่เหลือ 3 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก คือ วิธีการให้บริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.38$) จุดมุ่งหมายในการบริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.37$) และเนื้อหาของการบริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.33$)

2.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน โดยผู้บริหาร พบว่าองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน มีประสิทธิภาพโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านมีประโยชน์ (98.25%) ด้านความถูกต้อง (98.25%) ด้านความเป็นไปได้ (96.75%) และด้านความเหมาะสม (96.75%)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพ, สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop the model of professional services management for private vocational institutions, and 2) to find out an efficiency of the model. The research design used mixed method, composed of 4 stages. Stage 1: Investigating components of a professional services management for private vocational School. Stage 2: Developing the professional services management model suitable for private vocational School by using Delphi technique for 3 times of revisions through 19 experts. Stage 3: Verifying the model efficiency from 2 groups; the first group included 105 stakeholders for the model assessment in details of the model, and the second group included 80 administrators of vocational institutions for the model assessment in 4 aspects; usefulness, possibility, appropriateness and correctness. Stage 4: Setting up the completed professional services management model suitable private vocational institutions.

The research results revealed as follows:

1. The developed professional services management model suitable for private vocational schools composes of 5 elements : 1) the purpose of professional management, 2) content, 3) methodology, 4) innovation, and 5) system setting.

2. The efficiency of the professional services management model for private vocational schools as evaluated by the stakeholders found that the developed model has overall efficiency at the "highest" level ($\bar{X} = 4.51$). Considering each element found 2 elements: the system setting ($\bar{X} = 4.78$) and the innovation ($\bar{X} = 4.52$) are at the "highest" level, the other 3 elements: the methodology ($\bar{X} = 4.38$), the purpose ($\bar{X} = 4.37$), and the content ($\bar{X} = 4.33$) are at a "high" level. The efficiency of the model as evaluated by the administrators found that all 5 aspects are at the "highest" level, as follows: the usefulness (98.25%), the correctness (98.25%), the possibility (96.75%), and the appropriateness (96.75%), respectively.

Keywords : Professional Services Management, Private Vocational Institutions

บทนำ

การจัดการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนที่มีวิทยอาชีพออกสู่ตลาดแรงงานโดยคำนึงถึงนโยบายในการวางแผนกำลังคนในอนาคต ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายความว่า "กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี" สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ และระดับชำนาญการเฉพาะสาขา

วิชาชีพ (ระดับเทคนิค) ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นผู้ปฏิบัติงาน หัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระได้ โดยเน้นการแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ในอาชีพ มีบุคลิกภาพ คุณธรรม และเจตคติที่ดีในส่วนของ การจัดการ อาชีวศึกษาเอกชนก็เป็นส่วนที่ช่วยเสริมให้การผลิตกำลังคนเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แบ่งเบาภาระของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และจากความคล่องตัวของภาคเอกชนทำให้เกิดหลักสูตรการพัฒนา กำลังคนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

การพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษานั้นจำเป็นต้อง อย่างยิ่งที่ต้องยึดหลักในการจัดการอาชีวศึกษาเป็น สำคัญ ซึ่งหลักการจัดการอาชีวศึกษาที่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ตามข้อ 3 หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาคือ จะต้องฝึกผู้เรียนให้มีประสบการณ์จนสามารถทำงานได้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับชุมชน สังคม และ สถานประกอบการ ข้อ 6 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาใน ปัจจุบันมีการกำหนดมาตรฐานและการประกันคุณภาพ เอาไว้อย่างชัดเจน โดยมีเจตนารมณ์ที่สำคัญคือให้ผู้เรียน ด้านอาชีวศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา คือมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน ข้อ 7 มาตรฐานด้านกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ถือได้ว่าเป็นเจตนารมณ์ของการจัดการอาชีวศึกษาที่ต้องการให้ เกิดขึ้นกับผู้เรียน ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความรู้ด้านวิชาการ ความสามารถและทักษะวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และลักษณะที่พึงประสงค์ (มาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2555 : 14) ซึ่งจากการ พัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษาดังที่กล่าวมานี้จึงได้มีการ

กำหนดมาตรฐานอาชีวศึกษาเพื่อกำหนดเกี่ยวกับ คุณลักษณะ คุณภาพ และมาตรฐานคุณภาพในการ จัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการ ส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา (พ.ร.บ. การอาชีวศึกษา มาตรา 4) โดยมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 เพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาของการจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 7 มาตรฐาน โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับด้านชุมชน คือ มาตรฐานที่ 4 ด้านการบริการวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งจะ ประเมินระดับคุณภาพในการบริหารจัดการการบริการ วิชาการและวิชาชีพ และในมาตรฐานนี้จะสอดคล้องกับ มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่สามด้าน อาชีวศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในกลุ่มตัวบ่งชี้ พื้นฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผลการให้บริการวิชาการและวิชาชีพ ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน

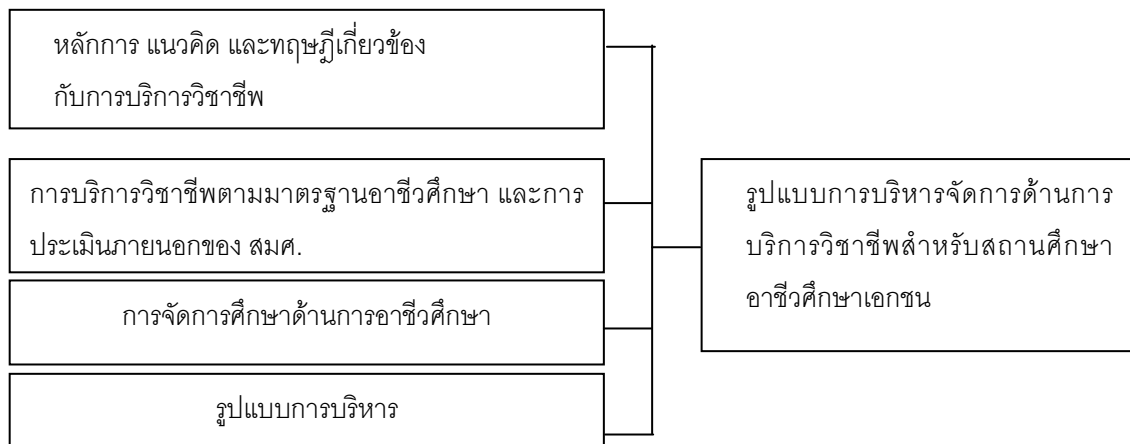
จากกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ ที่สาม (พ.ศ.2554-2558) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ในปีงบประมาณ 2554-2556 ได้สรุปผลการประเมิน คุณภาพภายนอกซึ่งสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่ม กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีสถานศึกษา จำนวน 84 แห่ง เข้า รับการประเมินการรับรองมาตรฐานคุณภาพ จำนวน 34 แห่ง มีผลการรับรอง คือ ได้รับรองการประเมิน จำนวน 28 แห่ง ไม่รับรองการประเมิน 6 แห่ง ซึ่งผลการประเมิน ในกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผลการให้บริการ วิชาการและวิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน ได้รับรองอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 11 แห่ง ระดับคุณภาพดี จำนวน 4 แห่ง ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 10 แห่ง ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง จำนวน 1 แห่ง และระดับคุณภาพต้องปรับปรุงเร่งด่วน จำนวน 2 แห่ง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา(องค์การมหาชน). 2556)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการบริการวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มกรุงเทพมหานคร ยังต้องมีการพัฒนาระดับคุณภาพผลการให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้อยู่ในระดับดีขึ้นไป เพื่อจะได้สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษา และส่งเสริมให้ผู้เรียนและกำลังแรงงานได้รับการเตรียมความพร้อมสู่สังคมและประชาคมอาเซียน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เสริมสร้างผู้เรียนให้มีจิตอาสาพัฒนาสังคม โดยเฉพาะด้านการบริการวิชาชีพแก่ชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารจัดการด้านอาชีวศึกษาที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพและพัฒนาด้านทักษะในด้านอาชีพ โดยการนำความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพที่

ได้จากการเรียนรู้ ไปฝึกฝนทักษะการปฏิบัติงานจริง ต่อยอดองค์ความรู้ และได้เสริมสร้างประสบการณ์การทำงาน เป็นการเตรียมความพร้อมสู่โลกอาชีพ ตลอดจนเป็นการสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน ผู้เรียนมีความเป็นนักวิชาการ นักบริการ มีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ดี จะทำให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนมีการบริหารจัดการในด้านการบริการวิชาชีพที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านอาชีวศึกษาด้วย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
2. ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ ประชากรเป้าหมาย คือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน ดำเนินการดังนี้

รอบที่ 1 สร้างเครื่องมือวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยสอบถามความคิดเห็นตามองค์ประกอบของรูปแบบใน 5 องค์ประกอบ และใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Question) ให้แสดงความคิดเห็นที่มุ่งการพัฒนาแบบอย่างอิสระ ด้วยการสัมภาษณ์ นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของภาษาและเนื้อหา (Content Validity) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามปลายเปิด การหาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาเพื่อหาค่าความสอดคล้องและความตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด คือ ค่า IOC (Index of Items Objectives Congruence) ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งถือว่าใช้ได้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลการสัมภาษณ์

รอบที่ 2 ดำเนินการ วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจำแนกจัดเป็นกลุ่มรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยพยายามคงรูปภาพและสำนวนเดิมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไว้ โดยลดความซ้ำซ้อนของประโยคหรือข้อความลงแล้ว นำแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่สร้างเสร็จสมบูรณ์เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหา (Content Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาค่าความสอดคล้องและความตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด คือ ค่า IOC (Index of Items Objectives Congruence) ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ทุกข้อซึ่งถือว่าใช้ได้ นำแบบสอบถามรอบที่ 2 ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเดิม จำนวน 19 คน เพื่อให้อันดับความสำคัญของข้อความแต่ละข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า เป็นไปได้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อคำถาม

รอบที่ 3 สร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพ สำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้ข้อความเดิมจากแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ค่านำหนักความเป็นไปได้ในแต่ละข้อตามเกณฑ์ พร้อมทั้งระบุตำแหน่งค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และตำแหน่งการตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ลงในแบบสอบถามรอบที่ 3 เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม จำนวน 19 คน เพื่อให้อันดับความสำคัญของข้อความแต่ละข้อเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้การวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Rang)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการ วิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้วิจัยยกกร่างรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้จากผลในขั้นตอนที่ 2 โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามความเป็นไปได้การนำไปใช้การบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อทำการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นการประเมินรายละเอียดในการนำรูปแบบตามองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน คือ 1) จุดมุ่งหมายของการบริการวิชาชีพ 2) เนื้อหาของการบริการวิชาชีพ 3) วิธีการให้บริการวิชาชีพ 4) นวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ และ 5) การจัดระบบการบริหารงานบริการวิชาชีพ ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง

เป้าหมายคือบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านการบริการวิชาชีพของสถานศึกษา สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มกรุงเทพมหานคร ที่ผ่านการประเมิน สมศ. รอบสามปีงบประมาณ 2554-2556 จำนวน 28 แห่ง สถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง 105 คน โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Object Congruence : IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของคอนนาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 105 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.77 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อตรวจสอบและเพิ่มความน่าเชื่อถือของการสร้างรูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาประเด็นด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม ประชากร คือผู้บริหารสถานศึกษา ระดับผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน จากสถานศึกษา 80 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 1 ฉบับ มีประเด็นการประเมินครอบคลุม ดังนี้ 1) ด้านความมีประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเกิดประโยชน์กับผู้ใช้ 2) ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนดำเนินการอย่างถูกต้องไม่ส่งผลกระทบต่อเสียหายผู้ที่เกี่ยวข้อง 4) ด้านความถูกต้องของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎีที่นำเชื่อถือ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล โดยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษา ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

รูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านจุดมุ่งหมายของการบริการวิชาชีพ คือ การให้บริการวิชาการหรือวิชาชีพของแต่ละสาขางานที่สถานศึกษาเปิดสอน เฉพาะกิจกรรม/โครงการที่จัดให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติงาน จุดมุ่งหมายด้านต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือของผู้เรียนในแต่ละสาขางานหรือสาขาวิชาชีพผ่านกระบวนการเรียนรู้ในสถานการณ์จริงโดยมีจุดมุ่งหมายของการบริการวิชาชีพ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการบริการวิชาชีพให้ความครอบคลุมแก่ชุมชนองค์กรภาครัฐ เอกชน หน่วยงานด้านต่างๆ สถาบันการศึกษาของแต่ละสาขาที่เปิดสอนมีการจัดกิจกรรม/โครงการที่จัด 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติงานเพื่อฝึกทักษะ

การทำงาน 3) เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือของผู้เรียนในแต่ละสาขางานหรือสาขาวิชาชีพผ่านกระบวนการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง 4) เพื่อให้มีบทบาทในการพัฒนาประเทศ โดยการสนับสนุนหน่วยงานอื่นทางด้านวิชาชีพ 5) เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์ที่จะนำไปปรับปรุงสภาพของชุมชน ให้ดีขึ้นนำไปสู่การพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของสังคมต่อไปในอนาคต

2. เนื้อหาของการบริการวิชาชีพ หมายถึง เนื้อหาที่มีความจำเป็นสำหรับชุมชน จึงควรประกอบด้วยเนื้อหาด้านวิชาชีพที่เป็นการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจเพื่อก่อให้เกิดรายได้ และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมีองค์ประกอบย่อยได้แก่ 1) เนื้อหาด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพเนื้อหาวิชาชีพที่ควรจัดบริการจะต้องเป็นไปตามความต้องการของชุมชน สถานประกอบเป็นหลัก 2) เนื้อหาที่มีความจำเป็นสำหรับชุมชนทั้งในปัจจุบันและในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 3) เนื้อหาด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ เช่น การพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะเพื่อการประกอบอาชีพ 4) เนื้อหาส่งเสริมด้านอนามัย ชีวิตครอบครัว และการส่งดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามในชุมชน

3. วิธีการให้บริการวิชาชีพ ได้แก่ การบริการวิชาชีพเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อการบริการแก่ชุมชนและสังคม ซึ่งนอกเหนือไปจากการเรียนการสอนตามปกติ โดยมีองค์ประกอบย่อยการให้บริการในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) การศึกษา ค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลเพื่อการบริการวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ 2) การเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชนและสังคม โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารและสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ การสาธิต 3) การบริการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษา เช่น บริการสื่อและนวัตกรรม การวิจัย การเป็นที่ปรึกษาด้านอาชีพ เป็นต้น 4) การเข้าร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนในลักษณะต่างๆ เช่น รับผิดชอบโครงการโดยตรงมีส่วนร่วม และการเป็นผู้ประสานงาน สำหรับโครงการที่ผู้เรียนเข้าไปดำเนินการ 5) การพัฒนาบุคลากรให้กับหน่วยงานต่างๆ

เช่น การจัดบรรยาย อภิปราย ประชุม สัมมนา และฝึกอบรม 6) สังเกตแบบมีส่วนร่วมจากแหล่งเรียนรู้ตามสาขาอาชีพมีส่วนร่วมฝึกปฏิบัติบางช่วงระยะจากสถานที่จริง

4. นวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ หมายถึง นวัตกรรมสำคัญในการช่วยปรับปรุงให้ระบบการศึกษาดำเนินไปอย่างได้ผล ช่วยให้สภาพการเรียนรู้สมบูรณ์ขึ้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อยด้านดังนี้ 1) นวัตกรรมที่ช่วยในการการบริหารจัดการบริการวิชาชีพ 2) มีการพัฒนานวัตกรรมด้านวิชาการ สื่อการสอน เป็นต้น 3) มีนวัตกรรมช่วยที่ช่วยปรับปรุงให้ระบบการศึกษาดำเนินไปอย่างได้ผล ช่วยให้สภาพการเรียนรู้สมบูรณ์ขึ้น 4) นวัตกรรมที่ใช้มีความสมบูรณ์และสะดวกในการใช้มีการทดลองใช้มาแล้ว 5) ดีกว่าของเดิมที่ใช้อยู่ ผู้ใช้สามารถทดลองใช้ได้ไม่ยุ่งยากเหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิต

5. การจัดระบบการบริหารงานบริการวิชาชีพ หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพด้านการบริการวิชาชีพ ประกอบไปด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) และการควบคุมการปฏิบัติงาน (Controlling) ประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การจัดการกระบวนการกิจกรรมผู้เรียนมีการส่งเสริมทักษะการทำงาน การแก้ปัญหา การอยู่ร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมแนะแนวอาชีพ 2) การบริการวิชาชีพสู่สังคมที่เหมาะสมตามความต้องการของชุมชนมีการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมโครงการ/กิจกรรมบริการอาชีพโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 3) ภาวะผู้นำมีการจัดทำโครงสร้างการบริหาร คู่มือปฏิบัติกำหนดเป้าหมายองค์การอย่างชัดเจน 4) การประเมินผลและรายงานมีการประชุมบุคลากร ทุกฝ่าย ระบบประกันคุณภาพมีการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อต้นสังกัดและชุมชน 5) การพัฒนาปรับปรุงการจัดระบบการบริหาร

สรุปผลการวิจัย

จากการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ที่พัฒนาขึ้น สรุปได้ดังนี้

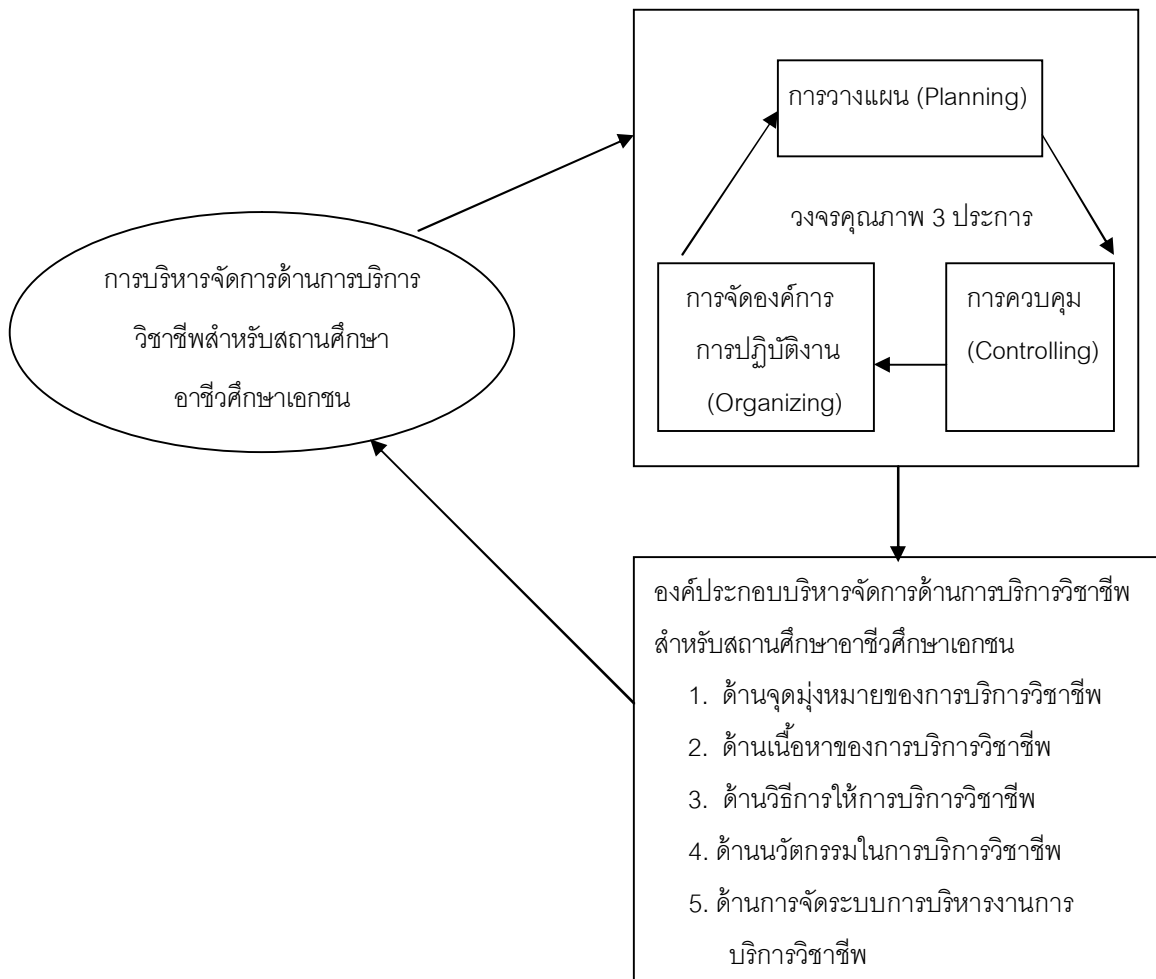
1. ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเป็นการประเมินรายละเอียดขององค์ประกอบ 5 ด้าน พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) นั่นคือรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 5 การจัดระบบการบริหารงานบริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.78$) องค์ประกอบที่ 4 นวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนองค์ประกอบที่เหลือ 3 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก คือ องค์ประกอบที่ 3 วิธีการให้บริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.38$) องค์ประกอบที่ 1 จุดมุ่งหมายในการบริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.37$) และองค์ประกอบที่ 2 เนื้อหาของการบริการวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.33$)

2. การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จากกลุ่มผู้บริหาร ซึ่งเป็นการประเมินประสิทธิภาพของ

รูปแบบในการนำไปใช้ 4 ด้าน ผลพบว่าโดยรวมรูปแบบที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ได้ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ตามลำดับ ดังนี้ ด้านความมีประโยชน์ และด้านความถูกต้อง (98.25%) ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม (96.75%)

ผลจากการวิจัยดังกล่าว จะได้รูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

อภิปรายผล

การวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่พัฒนา ขึ้น มีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายในการบริการวิชาชีพ 2) เนื้อหาของการบริการวิชาชีพ 3) วิธีการให้บริการวิชาชีพ 4) นวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ และ 5) การจัดระบบการบริหารงานบริการวิชาชีพ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ด้านจุดมุ่งหมายของการบริการวิชาชีพ คือ การให้บริการวิชาการหรือวิชาชีพของแต่ละสาขางาน ที่สถานศึกษาเปิดสอน เฉพาะกิจกรรม/โครงการที่จัดให้ ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติงาน จุดมุ่งหมายด้านต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือของผู้เรียนใน แต่ละสาขางานหรือสาขาวิชาชีพผ่านกระบวนการเรียนรู้ ในสถานการณ์จริง มีรายละเอียดรูปแบบ ดังนี้ 1) งาน บริการทางวิชาชีพเป็นงานที่วิทยาลัยจัดทำเพื่อให้ความรู้ เป็นพิเศษทั้งในด้านการศึกษา และการฝึกอบรมอาชีพแก่ ชุมชน สังคมตามสาขาวิชาชีพของนักเรียนนักศึกษา นอกจากนี้จะคำนึงถึงหลักปรัชญา วัตถุประสงค์ของ วิชาชีพ แล้วยังต้องตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ชุมชน และตลาดอาชีพจึงต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ 2) งานบริการวิชาชีพเป็นการสอนให้ผู้เรียนเกิดภาวะผู้นำ มีทักษะการเรียนรู้จากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง เพราะการเรียนการสอนในตำราไม่สามารถสร้างความ เป็นผู้นำได้โดยการให้ประสบการณ์ตรงที่มุ่งพัฒนาทักษะ กระบวนการอาชีพที่แหล่งเรียนรู้และแหล่งงานในชุมชนมี ส่วนร่วมในการให้บริการและประสบการณ์ตรงแก่ นักเรียน 3) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองในการ ให้บริการทั้งวิชาการและวิชาชีพร่วมกับทักษะชีวิต สร้าง สำนึกจิตอาสา สามารถนำองค์ความรู้จากประสบการณ์ ในการบริการสังคมมาพัฒนาตนเอง ซึ่งอาศัยแนวคิดจาก การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผู้เรียนได้สะท้อนแนวคิด

เจตนารมณ์ จากการเข้าร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วยการ บริการสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม 4) เพื่อพัฒนาผู้เรียน/ นักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการพัฒนา สังคมและสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรมที่ดีงาม มองเห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของ สังคม และแสดงออกด้วยการทำกิจกรรมบริการชุมชน (Community Service) เพื่อตอบสนองความต้องการหรือ แก้ปัญหาของสังคม และประเทศในปัจจุบันและใน อนาคตได้ 5) เพื่อประสานงานและหาแนวปฏิบัติร่วมกัน ในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล เอกสาร และบุคลากรระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บูติน (Butin. 2010; Iverson and James. 2010: 9) ที่กล่าวไว้ว่า การ เรียนการสอนที่เน้นการบริการสังคม (Service Learning) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองในการให้บริการทั้งวิชาการ และวิชาชีพร่วมกับวิชาคน สามารถนำองค์ความรู้จาก ประสบการณ์ในการบริการสังคมมาพัฒนาตนเอง ซึ่ง อาศัยแนวคิดจากการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผู้เรียนได้ สะท้อนแนวคิด เจตนารมณ์ จากการเข้าร่วมในการ จัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมทั้งทางตรงและ ทางอ้อม สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตย (Democratic Life) มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการ พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม มองเห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และแสดงออก ด้วยการทำกิจกรรมบริการชุมชน (Community Service) เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของสังคมใน ฐานะที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ในชุมชน และสอดคล้อง กับฟินด์ (Findt. 1987) ที่พบว่าจุดมุ่งหมายสำคัญของ การบริการชุมชนก็คือ การพัฒนาอาชีพ การให้การศึกษา ทั่วไป การบำเพ็ญประโยชน์ ความเข้าใจสังคมการรับรู้ วัฒนธรรม ความหมายอื่นๆ เช่น เป็นงานหรือการ จัดบริการใดๆ ที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชน ได้รับประโยชน์ที่จะนำไปปรับปรุงสภาพของชุมชนให้ดีขึ้น หรือการให้บริการใดๆ ก็ตามที่จะทำให้สังคมได้รับ

ประโยชน์จากบริการนั้นๆ โดยประโยชน์ที่สังคมจะได้รับ ดังกล่าวจะนำไปสู่การปรับปรุงของสังคมให้ดีขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของสังคมต่อไปในอนาคต และเมื่อพิจารณาถึงมาตรฐานอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 ซึ่งได้กำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้ ในมาตรฐานที่ 4 ด้านการบริการวิชาการและวิชาชีพ มาตรฐานที่ 4 ซึ่งเป็นบริการวิชาการและวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน โดยสถานศึกษามีการบริหารจัดการ การบริการวิชาการและวิชาชีพโดยการมีส่วนร่วมของครู และบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและผู้เรียนทุกสาขา งาน และมีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2556: 69) 2. เนื้อหาของการบริการวิชาชีพ หมายถึง เนื้อหาที่มีความจำเป็นสำหรับ ชุมชน ที่ควรประกอบด้วย เนื้อหาด้านวิชาชีพที่เป็น การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ และ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ มีรายละเอียดของรูปแบบ ดังนี้ 1) เนื้อหาด้านวิชาชีพตรงกับต้องการของสังคมและ เป็นการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจเพื่อก่อให้เกิดรายได้และ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ 2) ด้านการศึกษาเพื่อ ประกอบอาชีพ เช่น การพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะ เพื่อการประกอบอาชีพการพัฒนาให้มีทักษะการดูแล ตนเองให้อยู่รอดในสังคม การมีจริยธรรมในการประกอบ อาชีพ เป็นต้น 3) เนื้อหาที่ใช้ในการบริการวิชาชีพมีความ ยืดหยุ่นตามสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียน และสามารถ สอดแทรกส่งเสริมทางด้านอนามัย การดูแลความเป็นอยู่ ในครอบครัว และดำรงซึ่งวัฒนธรรมที่ดีงามของชุมชน นั้นๆ 4) กำหนดเนื้อหาการบริการที่สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีความทันสมัย รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 5) สถานศึกษา ดำเนินการให้ผู้เรียนในแต่ละสาขางานและสถานศึกษามี

การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการตามมาตรฐาน ของอาชีวศึกษา

1.2 วิธีการให้บริการวิชาชีพ หมายถึง การบริการ วิชาชีพเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อการ บริการแก่ชุมชนและสังคม ซึ่งนอกเหนือไปจากการเรียน การสอนตามปกติ มีรายละเอียดของรูปแบบ ดังนี้ 1) จัด กิจกรรม/โครงการพิเศษที่ทั้งสถานศึกษาผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียนและกรรมการสถานศึกษาร่วมกำหนด แนวทางที่เหมาะสมเกี่ยวกับกิจกรรมหรือโครงการที่ตรง ตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มีกิจกรรม โครงการแนะแนว การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณชน กิจกรรมทำนุบำรุงศาสนา วัฒนธรรม ร่วมกับชุมชนใน ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 2) การศึกษา ค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลเพื่อการบริการวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ โดยการเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชนและสังคม โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารและ สิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น 3) จัดกระบวนการ ให้บริการวิชาชีพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการส่งเสริมให้ นักศึกษาในด้านทักษะฝีมือ คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบ วินัย ความรับผิดชอบและมีทักษะในการแก้ปัญหาและ การดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข 4) เปิดโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น แหล่งบริการ งานอาชีพในชุมชนเข้ามาร่วม จัดประสบการณ์ตรง ฝึกทักษะงานอาชีพในแหล่งเรียนรู้ โดยตรง 5) จัดตั้งหน่วยงานเพื่อประสานงาน ให้ความรู้ แนวทางด้านอาชีพ เช่น กลุ่มงานแนะแนวบริการวิชาชีพ ที่ช่วยสนับสนุนให้บริการนักศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลอาชีพใน ชุมชน มีการบริการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และให้ คำปรึกษา เช่น บริการสื่อและนวัตกรรม การวิจัย การเป็น ที่ปรึกษาด้านอาชีพ เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ เออร์เบ (Erbe. 1997:143) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเพิ่มคุณค่าการ ยกระดับของผลที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการจัด การศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การพัฒนาอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเรียนรู้จาก

ประสบการณ์แบบมีส่วนร่วม ที่เกี่ยวกับความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รู้ถึงรายละเอียดที่เกี่ยวกับการทำงาน ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าศึกษาในระบบนั้นนอกจากจะได้รับประสบการณ์จากการฝึกงานแล้วยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสภาวะสังคมได้ โดยที่ผู้เรียนกลุ่มปกติในสาขาเดียวกันที่ไม่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการมีผลลัพธ์ด้านความสำเร็จของการเข้าทำงานหรือการประกอบธุรกิจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการมากกว่าผู้เรียนกลุ่มปกติ

1.3 นวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ หมายถึง นวัตกรรมสำคัญในการช่วยปรับปรุงให้ระบบการศึกษาดำเนินไปอย่างได้ผล ช่วยให้สภาพการเรียนรู้สมบูรณ์ขึ้น มีรายละเอียดรูปแบบ ดังนี้ 1) สนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริม สนับสนุนในการทำนวัตกรรมทางการศึกษาการผลิตสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริการด้านอาชีพ ระบบเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย 2) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย/บริการทำงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชุมชนมากขึ้น 3) จัดกิจกรรมบริการวิชาชีพที่เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียนและชุมชน และนำนวัตกรรมมาใช้ในกิจกรรมร่วมกับชุมชน 4) การพัฒนานวัตกรรม/วิจัยในการบริการวิชาชีพจะช่วยให้บุคลากรของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ และสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานในชุมชน สังคมได้ 5) การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์หรือคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ใช้ในการบริการวิชาชีพ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริงที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งถึง ประเทศชาติต่อไป 6) จัดศูนย์บริการวิชาชีพเต็มรูปแบบ ฝึกอบรมวิธีการและเครื่องมือใหม่ๆ ไปใช้ในการเรียนการสอนในชุมชน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงของการอาชีวศึกษา ที่มุ่งจัดการศึกษาที่มีส่วนนำไปสู่การสร้างกำลังแรงงานที่ยั่งยืน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในฐานะองค์กรหลักมีหน้าที่ในการผลิต และพัฒนากำลังคน ในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีซึ่งเป็นการกำลังระดับกลาง ที่เป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมหลัก และธุรกิจบริการของประเทศ จัดให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะวิชาชีพพื้นฐานวิชาชีพเฉพาะทาง พร้อมทั้งทักษะประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างผลผลิตและรายได้ เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคง ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551: 3-5) สอดคล้องกับงานวิจัยโบโน (Bono. 1996 : 87) ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในการฝึกงานตามระยะเวลาที่กำหนด ได้ข้อสรุปว่าการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ พร้อมกับนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กัน และทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือกันสถานศึกษาจะต้องให้ความสนใจในการติดต่อประสานงานด้านความสัมพันธ์ เพื่อให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์สูงสุด ในการเข้าร่วมโครงการ

1.4 การจัดระบบการบริหารงานบริการวิชาชีพ หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพด้านการบริการวิชาชีพ ประกอบไปด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร(Organizing) และการควบคุมการปฏิบัติงาน (Controlling) มีรายละเอียดรูปแบบ ดังนี้ 1) มีแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา มีโครงสร้างการบริหารงาน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและกำหนดภาระงาน และการบริหารจัดการการวางแผน ควบคุมและประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน 2) การบริหารจัดการบริการวิชาชีพของอาชีวศึกษาเอกชน ต้องมีการปฏิรูปทั้งระบบ โดยมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศมีแนวทางการบริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 3) ผู้บริหาร

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความรู้ความเข้าใจใฝ่รู้และมีภาวะผู้นำ บริหาร วิทยาลัยอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีศักยภาพ มุ่งความเป็นเลิศทางการศึกษาเป็น สำคัญ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยแต่ละ แห่งที่กำหนดไว้ได้ 4)กระบวนการ PDCA มาดำเนินให้ เป็นรูปธรรม กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาและมีความ ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ร่วมกับชุมชนโดยกำหนดความ รับผิดชอบร่วมกันในทุกภาคส่วนและเน้นการมีส่วนร่วม ในกระบวนการบริหารงาน 5) ผู้บริหารวิทยาลัยเปิด โอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ ในองค์กร ร่วมมือกับเจ้าของโครงการบริการวิชาชีพใน การสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน 6) เครือข่ายของการบริการด้านวิชาชีพสำหรับผู้เรียน ขยายไปสู่ท้องถิ่น ชุมชนให้มีโอกาสรับบริการอย่างทั่วถึง ตลอดทั้งเชิงตัวแทนกลุ่มวิชาชีพต่างๆ เข้ามาร่วม ให้บริการวิชาชีพแก่ผู้เรียนและชุมชน ท้องถิ่น

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร พันธุ์เครือ บุตร (2548: 89) ที่ศึกษาการพัฒนากระบวนการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พบว่า ระบบประกันคุณภาพประกอบด้วย 3 ระบบย่อย คือ ระบบการบริหารคุณภาพ ระบบการจัดการคุณภาพ และ ระบบปฏิบัติการคุณภาพ โดยระบบการบริหารและระบบ การจัดการสนับสนุนระบบปฏิบัติการ ซึ่งเป็นระบบที่เป็น ภารกิจหลักของการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตาม แนวทางการปฏิรูปการศึกษา ระบบปฏิบัติการคุณภาพ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านบริบท และปัจจัยนำเข้า มี 5 ประเด็นได้แก่ ปรัชญา และการวางแผนโครงสร้าง การบริหาร งบประมาณและการจัดการบุคลากร หลักสูตร อาจารย์และผู้เรียน องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนานักเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล การพัฒนาการเรียนการสอนสัมพันธ์กับ หน่วยงานภายนอก ผลผลิตของโรงเรียนและความมี ชื่อเสียงของโรงเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธร

สุนทรายุทธ (2551:47), วีรศักดิ์ มุ่งคุณ(2558: 1-16) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งพบในการ ทำงานทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์การทางธุรกิจที่ทำงาน ต่าง ๆ ในกระบวนการจะได้รับผลมากน้อยขึ้นอยู่กับ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ ที่ร่วมกันทำให้บรรลุ จุดมุ่งหมาย หรืออาจกล่าวสั้นๆ ว่า การบริหาร หมายถึง การที่องค์การใช้คนและวัสดุในการไปถึงความต้องการ ที่กำหนดไว้ การบริหารเป็นการทำงานที่ให้บุคลากรหรือ กลุ่มคนดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร คาสท์ และโรเซนชวิก (Kast & Rosenzweig, 1974 ; 340-434) จัดระบบบริหารไว้ 3 เรื่องสำคัญ คือ การ วางแผน การควบคุมงาน และการจัดองค์การ

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชน ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการ บริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน กับทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้บริหาร ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน คือ ผู้มีส่วนได้ส่วน เสียมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการด้าน การบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ว่ามีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบที่นำไปปฏิบัติใน ภาพรวมทั้งด้านจุดมุ่งหมายในการบริการวิชาชีพ, เนื้อหา ของการบริการวิชาชีพ, วิธีการให้บริการวิชาชีพ, นวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ, การจัดระบบการ บริหารงานบริการวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่ง สอดคล้องกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพ สำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนโดยรวมและราย ด้านองค์ประกอบย่อย เห็นด้วยว่ารูปแบบการบริหาร จัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน มีประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความ เหมาะสม และมีความถูกต้อง ทุกข้อความคิดเห็นของผู้บริหารเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.75 – 98.25 ทุกด้านเกี่ยวกับรูปแบบการบริหาร จัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา

อาชีวศึกษาเอกชน และได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการด้านการบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน มีปัจจัยที่จำเป็นต่อการออกบริการวิชาชีพ คือ มีงบประมาณสนับสนุนที่เหมาะสม อาจเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน คุณภาพผู้ให้บริการวิชาชีพต้องมั่นใจว่าครูหรือผู้เรียนที่ให้บริการต้องมีความเชี่ยวชาญในงานนั้นๆ จะทำให้ผู้รับบริการมีความมั่นใจ อาจมีระบบ Q.C. (Quality Control) ตรวจสอบคุณภาพก่อนส่งมอบให้ผู้มารับบริการวิชาชีพ

2.2 ชุมชนต้องมีความต้องการในการรับบริการอยู่ในระดับหนึ่ง เช่น ชุมชนต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนทราบ ให้การต้อนรับและความร่วมมือกับสถานศึกษา

2.3 ผู้บริหาร ควรเห็นความสำคัญของการบริการวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมในทุกขั้นตอน และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อเตรียมความพร้อมในการออกให้บริการวิชาชีพ

2.4 ควรมีการบริการวิชาชีพภายในสถานศึกษาด้วย และควรเพิ่มสหศึกษา เพื่อเพิ่มความสนุกสนานในการจัดกิจกรรมบริการวิชาชีพในชุมชน และควรมีการตรวจสอบผลของการออกบริการวิชาชีพเพื่อต่อยอดและพัฒนาผลงาน นวัตกรรม แล้วนำกลับไปช่วยเหลือชุมชนเช่นเดิม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จุดมุ่งหมายของการบริการวิชาชีพสถานศึกษาเอกชนแต่ละแห่งจะมีรูปแบบการบริหารจัดการการบริการวิชาชีพที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับนโยบายวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแต่ละแห่ง แต่ก็ควรมีจุดประสงค์หลักที่ใกล้เคียงกัน คือให้ผู้เรียนนำความรู้ไปฝึกปฏิบัติ หาประสบการณ์ และเสริมทักษะการทำงาน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการบริการวิชาชีพให้ครอบคลุมแก่ชุมชน องค์กรภาครัฐ เอกชน

1.2 เนื้อหาของการบริการวิชาชีพสถานศึกษาเอกชนจะมีบริบทของแต่ละแห่งที่แตกต่างกันควรมีเป้าหมายในการบริการเนื้อหาวิชาชีพที่มีความจำเป็นสำหรับชุมชน จึงควรประกอบด้วย เนื้อหาด้านวิชาชีพที่เป็นการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจเพื่อก่อให้เกิดรายได้ และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพเนื้อหาวิชาชีพที่ควรจัดบริการจะต้องเป็นไปตามความต้องการของชุมชน สถานประกอบเป็นหลัก

1.3 วิธีการให้บริการวิชาชีพ การบริการวิชาชีพเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อการบริการแก่ชุมชนและสังคม มีขอบเขตของการให้บริการ ในด้านผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ ระยะเวลา สถานที่ และเนื้อหาสาระการให้บริการวิชาชีพ ซึ่งนอกเหนือไปจากการเรียนการสอนตามปกติตนเอง โดยมีการจัดการศึกษา ค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลเพื่อการบริการวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ และการเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชนและสังคม โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารและสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ การสาธิต การบริการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษา เช่น บริการสื่อและนวัตกรรม การวิจัย การเป็นที่ปรึกษาด้านอาชีพ เป็นต้น

1.4 นวัตกรรมในการบริการวิชาชีพ ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ นวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญการช่วยปรับปรุงให้ระบบการศึกษา ดำเนินไปอย่างได้ผล ช่วยเหลือสภาพการเรียนรู้สมบูรณ์ขึ้น ควรมีการพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมที่ช่วยในการการบริหารจัดการบริการวิชาชีพ ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย/เผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้แก้ไขปัญหาการศึกษา สถานศึกษา

1.5 การจัดระบบการบริหารงานบริการวิชาชีพ ควรมีการกำหนดการวางแผน (Planning) วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถทำได้จริง เหมาะสม มีประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ของกระบวนการดำเนินงานและด้านผลสำเร็จของงาน มีการจัดองค์กร (Organizing) และการควบคุมการปฏิบัติงาน

ผู้บริหาร ควรมีความรู้และทักษะในการนำร่องถึงสร้างภาวะผู้นำในองค์กร การบริหารจัดการ ควรเห็นความสำคัญของการบริการ วิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมและมีส่วนร่วมใน กิจกรรมในทุกขั้นตอน และสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อ เตรียมความพร้อมในการออกให้บริการวิชาชีพ (Controlling)

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาเพื่อทดลอง ในแต่ละบริบทและในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันซึ่งจะเป็น การเจาะลึกรูปแบบที่เหมาะสมในของละวิทยาลัย
  - 2.2 พัฒนาระบบการบริหารการจัดการด้าน การบริการวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งจะเป็นการวิจัยที่เจาะลึกในแต่ละองค์ประกอบนั้น ๆ

บรรณานุกรม

- กรมอาชีวศึกษา. (2551). รายงานผลการดำเนินงานการปฏิรูปโครงสร้างอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานวิจัยและ ประเมินผล กองแผนงาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). แผนปฏิบัติการราชการ 4 ปี พ.ศ.2555-2558. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและ ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชนะ กลสิภรณ์. (2537). กรมอาชีวศึกษา ครบรอบ 50 ปี. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร.
- ชูชีพ พุทธิประเสริฐ. (2534). การพัฒนารูปแบบการบริการวิชาการแก่สังคมวิทยาลัยครูภาคเหนือ. ปรินญาณิพนธ์ ปรินญาณการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- วิเชียรพันธ์ ตรีอนุตร. (2548). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. วารสารศึกษาศาสตร์. 16(2), พฤศจิกายน 47- มีนาคม 48.
- วีรศักดิ์ มุ่งคุณ (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน. วารสารวิชาการและ วิจัยสังคมศาสตร์. 10(28), 1-16.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). คู่มือมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 เพื่อการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ด้านอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- Bono, J D. (1996). The effects of a first-time college cooperative education work experience on maturity, self-esteem, and problem-solving skills. [CD- ROM].
- Butin, D. W. (2010). Service-learning in theory and practice : the future of community engagement in higher education. New York: Palgrave Macmillan.
- Erbe, C, Sue. (1997). Enhancing the benefits of cooperative education through structured learning experience (career development). [CD-ROM] Abstract from: Dissertation Abstracts International. 57(7): 2891 ACC 9700339.

Iverson, S.V.; & James, J.H. (2010). **Becoming “effective” citizens? change-oriented service in a teacher education program.** Innovative higher education. 35 (1):19-35.

Kast, F.E.; & James E.R. (1974). **Organization and management : system approach.** New York: McGraw-Hill Book Company.